

zabawienie tenki 1.10.2012

46

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
i Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 955 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

poza Pom.
Warszawa Sz. Sz.

Preyss Janusz Witold
ps. „Klon”, „Wierch”, „Kowalski”

M: 1624/2563 Pom. 1

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Preyss Janusz Witold
J:R-1624/2563 Pom.
poza Pom. Warszawska G. S.

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 3 s. 1-3*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. -*

VI. Fotografie *dział ikonografii*

II. Materiały uzupełniające należy -
- Przeyss Janusz Witold:

1. Biogram p. 10. Przeyss, [4:] Warszawskie
dniem poszły w bój, Golanisk 1998,
s. 56, kserokop. oryg. k. 2 s. 1-2
2. Przeyss Janusz, Biografie i
wspomnienia, Szw. ŻAK Koła w
Gdyni, s. 79, kserokop. oryg. k. 1 s. 3

P R E Y S S Witold
Janusz Witold Preyss
ps. „Klon”, „Wierch”, „Kowalski”

Poza Po morzem
A K

ur. 30 V 1928 r. w Toruniu, syn Witolda i Hanny, mieszka w Gdyni

Będąc uczniem działającego w konspiracji Gimnazjum i Liceum Szkoły Mazowieckiej, w r. 1942 zostaje członkiem funkcjonującej w podziemiu 21. Warszawskiej Drużyny Harcerskiej im. gen. Ignacego Prądzyńskiego. Równolegle w styczniu 1943 r. podejmuje działalność w Armii Krajowej — Harcerski Oddział Wojskowy, 2. Harcerska Bateria Art. P.-lot. „Żbik”: mały sabotaż, specjalistyczne szkolenie wojskowe obsługi działek artylerii przeciwlotniczej, będących na wyposażeniu niemieckiej obsady Dworca Głównego, ćwiczenia terenowe w Lasach Kabackich.

Uczestnik Powstania Warszawskiego w 569. plutonie III rejonu IV zgrupowania „Gurt”; walki w rejonie Dworca Głównego od strony ul. Chmielnej. Baza wypadowa i m.p. Zakłady Graficzne Braci Wierzbickich przy ul. Chmielnej 61.

Po upadku Powstania, poprzez obóz w Ożarowie wywieziony do niewoli do Stalagu 344 Lamsdorf (Łambinowice), a następnie do Stalagu XVIII C w Markt Pongau w Austrii. Wykorzystywany w pracy niewolniczej przy odgruzowywaniu Salzburga po nalotach alianckich oraz w kolejnym Arbeitskommando przy budowie tunelu kolejowego w Prutz koło Landeck.

Po zakończeniu działań wojennych przedostał się do Szwajcarii, gdzie został wcielony do internowanej tam w czasie wojny II Dywizji Strzelców Pieszych, a następnie wraz z nią przeniesiony do Francji. Przebywał w obozach zbornych WP w Lille i La Courtine, gdzie skończył szkołę średnią.

Warszawskie Dzieci poszły w bój
Gdańsk 1998

s. 56

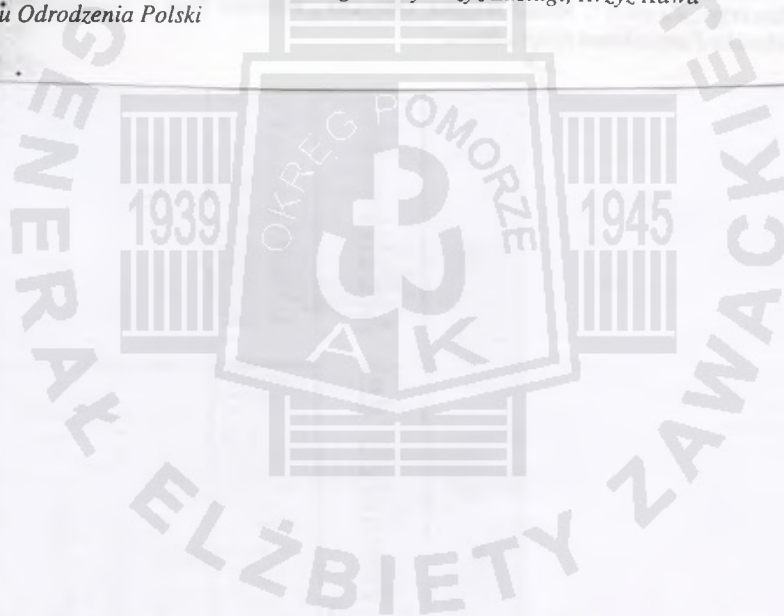
OM-98

II/2
Po powrocie do kraju w 1947 r. podjął studia ekonomiczne w WSHM-WSE w Sopocie, równolegle pracując w bankowości. Po ukończeniu studiów, wobec odmowy zatrudnienia zgodnie z ich kierunkiem w jednostkach gospodarki morskiej (wskutek akowskiej przeszłości), rozpoczyna pracę zawodową w spółdzielczości transportowej, później zaś równoległą działalność w strukturach jej samorządu; tej działalności poświęcił cały okres kolejnych 36 lat aktywności.

Jego ojciec zginął w r. 1943, zaś matka i dwaj bracia przeszli po Powstaniu obóz w Stutthofie.

Stopień wojskowy: kanonier — kapral

Odznaczenia: Warszawski Krzyż Powstańczy, Krzyż Armii Krajowej, Odznaka Pamiątkowa Akcji „Burza”; Srebrny Krzyż Zasługi, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

PREYSS Janusz

Poza Pomorzem
AK

u/3

Janusz Preyss
ps. „Klon”, „Wierch”, „Kowalski”

Janusz Preyss ps. „Klon”, „Wierch”, „Kowalski” ur. 30.05.1928 r. w Toruniu, syn Witolda i Hanny.

Działal w AK od 01.1943 r. - 5.10.1944 r. w Warszawie. Harcerski Oddział Wojskowy AK. 2-ga Harcerska Bateria Art. p/lotn. „Żbik” 21 WDH. Uprawiał mały sabotaż. Przechodził szkolenie wojskowe. W 1944 r. był przeszkolony

w obsłudze działek przeciwlotniczych. Przechodził ćwiczenia terenowe w Lasach Kabackich.

W Powstaniu Warszawskim był w plutonie 569 rejon IV Zgrupowanie „Gurt” w Śródmieściu. Po upadku Powstania osadzony w obozie Stalag 344 Lamsdorf (Łambinowice) oraz w Stalagu XVIIIc w Mark-Pougan (Austria). Po powrocie do kraju w 1947 r. podjął studia w WSE Sopot. Ojca zabili Niemcy w 1943 r. a matka była w Stutthofie.

Odznaczony: Warszawskim Krzyżem Powstańcym, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Biografie i wspomnienia

S Z Ź AK Koło w Gdyni

s.79

OM-98

Preysss Janusz G.

